

Adviescollege
toetsing regeldruk

Aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATR4078/2025-U116

Uw referentie

Datum

14 augustus 2025

Onderwerp

Implementatie EPBD IV eerste tranche

Geachte mevrouw Keijzer,

Op 14 juli 2025 is de voorgenomen *Wijziging Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)*, *Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)* en *Omgevingsbesluit in verband met implementatie EPBD IV richtlijn (eerste tranche)* voor toetsing aangeboden aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). De internetconsultatie en de adviestermijn van ATR lopen tot 25 augustus 2025.

De herziene Richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD IV) maakt deel uit van het Fit-for-55-pakket. Het Fit-for-55-pakket geeft invulling aan het juridisch bindende Europese broeikasgas-reductiedoel van tenminste netto 55% in 2030 ten opzichte van 1990 en klimaatneutraliteit in 2050, zoals vastgelegd in de Europese Klimaatwet. De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor ongeveer 40% van het energiegebruik en 36% van de CO₂-uitstoot in de EU. Nederland is als lidstaat van de EU verplicht de EPBD IV te implementeren in nationale regelgeving. Het voorliggende besluit voert bepalingen in het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en Omgevingsbesluit in. Het voorliggende advies gaat hoofdzakelijk in op wijzigingen met substantiële regeldrukgevolgen. Dit betreft de volgende onderdelen:

1. Verplichtingen om zonne-energie op daken van gebouwen op te wekken.
2. Verplichtingen voor gebouwen met een parkeergarage of naastgelegen parkeerterrein om laadpalen en laadinfrastructuur te installeren en fietsparkeerplaatsen aan te leggen.
3. Diverse wijzigingen ten aanzien van technische bouwsystemen, waaronder een uitbreiding van de verplichting om een gebouwautomatiserings- en controlesysteem (zogenaamd GACS) te hebben van grote naar middelgrote utiliteitsgebouwen.
4. Vervanging van regels voor keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningsystemen in gebouwen door een alternatieve aanpak.

Dit besluit vormt de eerste tranche van in totaal drie implementatietranches. In 2026 en 2027 zijn de volgende tranches voorzien, waarin onder andere energieprestatie-eisen voor de slechtst presterende utiliteitsgebouwen per 2030 en 2033 worden vastgesteld.

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

Het college constateert dat de voorbereidende Kamerbrief van 14 juli 2025 als uitgangspunt benoemt dat implementatie van de richtlijn niet belemmerend mag werken voor de woningbouwopgave.¹ De toelichting bij het voorstel verwijst niet naar dit uitgangspunt, terwijl er redenen zijn om aan te nemen dat de hogere kosten voor verduurzaming het realiseren van de woningbouwopgave bemoeilijken. Het college benadrukt het belang om in het voorstel expliciet in te gaan op de gevolgen van het voorstel in relatie tot de woningbouwopgave, ook bij de nog te volgen tranches.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De maatregelen uit de EPBD IV hebben als doel de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren en de broeikasgasemissies van gebouwen te verminderen om rond 2050 tot een emissievrij gebouwenbestand te komen. Hierbij wordt o.a. rekening gehouden met plaatselijke omstandigheden, eisen voor binnenmilieukwaliteit en kosteneffectiviteit.

De implementatie van de EPBD IV is een wettelijke Europese verplichting. Nut en noodzaak van de herziene richtlijn en de verschillende onderdelen zijn al bepaald bij de totstandkoming daarvan. Het college heeft geen opmerkingen met betrekking tot de onderbouwing van nut en noodzaak.

2. Minder belastende alternatieven

De nota van toelichting benoemt dat strengere duurzaamheidseisen dan de EPBD IV richtlijn vereist niet wenselijk worden geacht. Daar waar de richtlijn expliciet uitzonderingen mogelijk maakt, is volgens het voorstel getracht om die uitzonderingen 'zoveel mogelijk op te nemen of daarmee rekening te houden in de uitwerking van de verplichtingen'. Voordat hieronder per onderdeel ingegaan zal worden of inderdaad sprake is van de meest lastenluwe implementatie, ziet het college aanleiding voor een algemeen punt. De EPBD IV maakt onderscheid tussen eisen voor woningen c.q. woongebouwen enerzijds en niet voor bewoning bestemde gebouwen anderzijds (onder andere utiliteitsbouw zoals kantoren).² Afhankelijk van de functie van het gebouw en de grootte verschilt de inwerkingtredingsdatum. Een deel van de nieuwe regels uit de EPBD IV heeft betrekking op nieuwbouw, een ander deel op bestaande bouw. In een aantal gevallen zijn de regels voor nieuwbouw ook van toepassing op bestaande bouw wanneer sprake is van ingrijpende renovatie. De EPBD IV bevat voor wat betreft de definitie van 'ingrijpende renovatie' een lidstaatoptie: lidstaten kunnen kiezen om ingrijpende renovatie te definiëren als a) de totale kosten van de renovatie met betrekking tot de gebouwschil of technische bouwsystemen hoger zijn dan 25 % van de waarde van het gebouw, exclusief grond of b) als meer dan 25 % van de oppervlakte van de gebouwschil een renovatie ondergaat. Nederland heeft (ook al

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z14657&did=2025D33641

² Het advies laat overheidsgebouwen buiten beschouwing, omdat lasten voor de overheid buiten de regeldrukdefinitie vallen.

bij voorgaande EPBD-implementaties) gekozen voor optie b. De vraag is of dit nog steeds de meest lastenluwe optie is. Dit wordt niet duidelijk gemaakt in de nota van toelichting. Daarmee is onduidelijk of er sprake is van zgn. *passive goldplating*. Er is onder andere sprake van *passive goldplating* wanneer een lidstaat geen gebruik maakt van vereenvoudiging die EU-regelgeving wel toelaat. Dit geschiedt bijvoorbeeld door bestaande nationale eisen te handhaven, terwijl de EU-richtlijn minder strenge (minimum)eisen stelt. Dit kan ook decentraal van toepassing zijn.

2.1 Het college adviseert te onderbouwen dat de gekozen definitie van ingrijpende renovatie de meest lastenluwe variant betreft. Daarbij dient toegelicht te worden of de implementatie van de EPBD IV richtlijn aanleiding geeft om deze keuze te heroverwegen. Als sprake is van *passive goldplating*, adviseert het college om de noodzaak hiervoor inhoudelijk te motiveren.

Zonne-energie op daken

Nieuwe utiliteitsgebouwen moeten volgens de EPBD IV zo worden ontworpen dat ze optimaal zonne-energie kunnen opwekken. Daarnaast komt er een verplichting voor het plaatsen van zonnepanelen op bestaande utiliteitsbouw. De richtlijn biedt hierbij verschillende lidstaatopties. Zo mag bij de berekening van de vereiste opwekking rekening worden gehouden met de verhouding tussen dakoppervlakte en gebruiksoppervlakte. Hier maakt Nederland gebruik van. Hiermee wordt voorkomen dat gebouwen met een groot gebruiksoppervlak, maar beperkt dakoppervlak onevenredig hoge eisen (en daarmee kosten) krijgen. Daarnaast bevat de EPBD IV de lidstaatoptie om uitzonderingen te maken bij de verplichtingen om zonnepanelen te plaatsen als dit onder andere economisch niet haalbaar is. Van deze mogelijkheid is bij de implementatie van de verplichting om zonne-energie op een gebouw op te wekken gebruik gemaakt door de uitzondering op te nemen dat plaatsen van zonnepanelen bij bestaande utiliteitsbouw niet hoeft als de terugverdientijd meer dan tien jaar betreft. Het college acht het positief dat de economische haalbaarheid concreet wordt ingevuld en daarmee toetsbaar en goed toepasbaar is. Dit is met name ook van belang gelet op het feit dat terugverdientijden mogelijk langer zijn door de congestie op het energienet en de terugleverkosten die eigenaren van zonnepanelen moeten betalen. De toelichting motiveert niet inhoudelijk waarom gekozen is voor een terugverdientijd van 10 jaar. Hierop dient het voorstel te worden aangevuld, gelet ook op de samenhang met de energiebesparingsplicht waarbij andere (kortere en inhoudelijk gemotiveerde) terugverdientijden worden gehanteerd (zie ook onder toetsvraag 3).

2.2 Het college adviseert de keuze voor een terugverdientijd van 10 jaar nader te motiveren.

De verplichting tot het plaatsen van zonnepanelen gaat per 1 januari 2027 in voor nieuwe utiliteitsgebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 250 m². Hierbij wordt volgens de toelichting aangesloten bij bestaande regelgeving: verplichtingen uit de EPBD IV worden verbonden aan de huidige (nationale) eisen voor bijna energieneutrale gebouwen (zogenaamd BENG-eisen). De toelichting maakt niet duidelijk of deze huidige (bestaande) minimumeisen strenger zijn dan wat de EPBD IV richtlijn voor zonnepanelen voorschrijft en of er eventuele aanknopingspunten zijn om lastenluwer te implementeren. Hiermee is niet uit te sluiten dat er sprake is van *passive goldplating*. Dit lijkt te gelden voor het plaatsen van zonnepanelen bij ingrijpende renovatie van gebouwen. Het voorstel voegt voor gebouwen van meer dan 500 m², waarvoor een omgevingsvergunning voor verbouwen nodig is, een verplichting toe om een minimumwaarde hernieuwbare energie op te wekken. Ook hier wordt aangesloten bij bestaande eisen, waarbij niet duidelijk is of strengere eisen worden gesteld dan op basis van de EPBD IV richtlijn strikt noodzakelijk.

2.3 Het college adviseert voor de bepalingen waarbij aangesloten wordt bij bestaande nationale eisen, expliciet te onderbouwen of dit de meest lastenluwe implementatie is. Als sprake is van *passive goldplating*, dienen de redenen hiervoor inhoudelijk te worden gemotiveerd.

Duurzame mobiliteit

De EPBD IV bevat eisen voor het aantal laadpunten bij parkeerplaatsen, voorbekabeling of leidingdoorvoeren en voor het aantal fietsparkeerplaatsen bij gebouwen. Het gaat om eisen voor bestaande bouw, nieuwbouw als ingrijpende renovatie (zowel utiliteitsbouw als woningen). De richtlijn bevat daarbij een uitwerking van de economische haalbaarheid bij renovatie: verplichtingen zijn niet van toepassing bij ingrijpende renovatie als de kosten voor het aanleggen van oplaadpunten en leidingen voor elektrische kabels meer dan 10% bedragen van de kosten van de ingrijpende renovatie. Bovendien zijn eisen enkel van toepassing voor ingrijpende renovatie waarbij de renovatie ook de parkeergarage of het parkeerterrein betreft of waarbij sprake is van renovatie van de elektrische infrastructuur van het gebouw of parkeerplaats. Het college constateert dat het voorstel in de meeste gevallen de minimumbepalingen uit de richtlijn implementeert. Zo volgt het voorstel de minimumeisen uit de richtlijn voor nieuwbouw of ingrijpende renovatie van utiliteitsbouw: als er meer dan vijf parkeerplaatsen zijn, dient ten minste één laadpunt voor elke vijf autoparkeerplaatsen en bij kantoorgebouwen minstens één laadpunt voor elke twee autoparkeerplaatsen te worden geïnstalleerd. Dit is anders in het geval van gemengde gebruiksfuncties met een gedeelde parkeergelegenheid. De artikelsgewijze toelichting benoemt dat daarvoor op grond van de huidige systematiek van het Bbl de zwaarste eis geldt. Hierbij lijkt sprake te zijn van een nationale kop: de EPBD IV biedt namelijk expliciet de optie om dit lastenluser vorm te geven. Met betrekking tot gebouwen voor gemengd gebruik die al dan niet voor bewoning bestemde gebouwunits omvatten, benoemt de tekst van de richtlijn namelijk dat lidstaten kunnen kiezen of zij deze als, al dan niet, voor bewoning bestemde gebouwen te beschouwen. De keuze om zwaardere eisen te hanteren bij gemengde functies is niet gemotiveerd.

2.4 Het college adviseert om bij gemengde gebruiksfuncties een lichter regime voor de eisen inzake duurzame mobiliteit te hanteren. Als toch gekozen wordt voor de zwaardere eis, dient deze nationale kop inhoudelijk te worden gemotiveerd.

Het college constateert dat het bevoegd gezag (gemeenten) binnen de systematiek van de Omgevingswet op dit moment al eisen (kunnen) stellen aan de hoeveelheid (fiets-)parkeerplaatsen en voorzieningen daarbij, bijvoorbeeld middels parkeernormen in de omgevingsplanactiviteit. De verplichtingen uit de EPBD IV staan volgens de toelichting 'los van deze ruimtelijke eisen'. Het college acht een nadere toelichting en duiding van de relatie met de EPBD IV eisen en lokale eisen noodzakelijk, omdat de nieuwe eisen uit de EPBD IV geen rekening houden met lokale omstandigheden. Het is bijvoorbeeld voorstelbaar dat in bepaalde lokale situaties één laadpunt voor elke vijf autoparkeerplaatsen (een directe eis uit de EPBD IV) onnodig dan wel onwenselijk is (en wellicht haaks komt te staan op lokale eisen), als bijvoorbeeld in een bepaald gebouw weinig behoefte is aan oplaadpunten. Gedacht kan worden aan studentencomplexen. Hierdoor ontstaat het risico op onnodige regeldrukkosten. Het voorstel behoeft nadere onderbouwing hoe onnodige kosten in deze situaties worden voorkomen. Zo is bijvoorbeeld onduidelijk of een hardheidsclausule in deze gevallen een uitkomst kan bieden.

2.5 Het college adviseert te onderbouwen hoe eisen uit de EPBD IV inzake duurzame mobiliteit zich verhouden tot lokale eisen en hoe voorkomen wordt dat eisen haaks op elkaar staan dan wel leiden tot onnodige kosten.

Wijzigingen technische bouwsystemen

De EPBD IV richtlijn bevat bepalingen over technische bouwsystemen in nieuwe en bestaande gebouwen (zowel utiliteitsbouw als woningen). Nieuwe en ingrijpend gerenoveerde woongebouwen moeten vanaf 29 mei 2026 voorzien zijn van een meet- en regeltechniek. Dit volgt direct uit de EPBD IV richtlijn. Bij een aantal bepalingen biedt de richtlijn nationale beleidsruimte. Zo bevat de richtlijn de optie om ingrijpend gerenoveerde eengezinswoningen uit te zonderen van deze verplichting wanneer de kosten van deze verplichting hoger zijn dan de baten. Van die lidstaatoptie maakt het voorstel gebruik door in de technische uitwerking in de Omgevingsregeling specifieke eisen op te stellen voor ingrijpend gerenoveerde eengezinswoningen. Het college constateert dat bij de bepalingen over technische bouwsystemen bij woningen de richtlijn nationale ruimte biedt door te bepalen dat rekening kan worden gehouden met technische en economische haalbaarheid. Waar bij bepalingen over zonnepanelen en duurzame mobiliteit economische haalbaarheid concreet is ingevuld, is dat bij technische bouwsystemen voor woningen niet het geval. Dit is voor een lastenluwe uitwerking en voor de werkbaarheid wel van belang (zie ook toetsvraag 3).

EPBD IV vereist verder installatie van zelfregelende koelapparatuur voor nieuwe en ingrijpend gerenoveerde woongebouwen en utiliteitsgebouwen. Ook vereist de richtlijn voor middelgrote utiliteitsbouw (met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen tussen 70 en 290 kW) dat deze gebouwen met systemen voor gebouwautomatisering en -controle (GACs) zijn uitgerust.³ Hierbij geldt de lidstaatoptie om economische haalbaarheid te definiëren. Aan deze optie is in het voorstel geen invulling gegeven.

2.6 Het college adviseert de economische haalbaarheid van de eisen voor technische bouwsystemen en koelinstallaties bij woningen en utiliteitsbouw te concretiseren teneinde een lastenluwe en werkbare implementatie te faciliteren.

Tot slot benoemt de nota van toelichting dat voor kleine utiliteitsgebouwen (<70 kW) geldt dat zij op grond van de EPBD IV niet voorzien hoeven te worden van een GACS-systeem. Wel moeten zij voorzien worden van meet- en regelapparatuur voor de monitoring en regulering van de binnenlucht kwaliteit. Dit wordt volgens het voorstel ingevuld door voor deze gebouwen dezelfde eisen te stellen als aan de nieuwbouw en ingrijpende renovatie van woningen. Onduidelijk is of met deze invulling zwaardere eisen worden gesteld dan op grond van de EPBD IV noodzakelijk.

2.7 Het college adviseert te onderbouwen of de eisen voor kleine utiliteitsbouw op de meest lastenluwe manier worden geïmplementeerd.

Keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen

De EPBB IV richtlijn bevat inzake keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningsystemen nationale beleidsruimte. Deze beleidsruimte houdt samengevat in dat er gekozen mag worden voor een alternatieve aanpak dan keuringen, als dit globaal hetzelfde resultaat oplevert. In het voorstel is gekozen voor een dergelijk alternatief: er wordt een vrijwillige regeling geïntroduceerd, de zgn. Duurzaam Beheer en Onderhoud (DBO) aanpak. De DBO-aanpak bestaat uit het sturen op werkelijk energiegebruik, volgens een gestandaardiseerde aanpak voor gebouwbeheer. De DBO-aanpak wordt momenteel aangepast aan het gebruik van gebouw-automatiseringssystemen en slimme meters. Digitale meters en analyse van gemeten energiedata maken het inmiddels mogelijk een goed beeld te krijgen van de werking van gebouwinstallaties,

³ Uiterlijk op 31 december 2029 geldt dit voor niet voor bewoning bestemde gebouwen met een nominaal vermogen voor verwarmingssystemen, airconditioningsystemen, gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen, of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen van meer dan 70 kW.

van onjuiste instellingen en grote energieverliezen in installaties. De DBO-aanpak wordt als vrijwillig instrument aangeboden aan de markt zodat deze door voorlopers toegepast kan worden. Het verwachte besparingseffect van vrijwillige toepassing is, per gebouw, hoog (orde-grootte 20- 30% besparing), tegen lage kosten voor de gebouweigenaar. Er wordt voldoende vrijwillige toepassing verwacht om een effect te bereiken dat tenminste zo groot is als dat van verplichte keuringen. Hierbij komen huidige verplichtingen tot het periodiek laten keuren van verwarmingssystemen, ventilatiesystemen en airconditioningsystemen en de verplichting tot rapportage over deze keuring, te vervallen. Dit leidt tot een aanzienlijke structurele vermindering van de regelrukkosten.

3. Werkbaarheid

Het college ziet meerdere aandachtspunten met betrekking tot de werkbaarheid. De kamerbrief van 14 juli 2025 over de EPBD IV formuleert enkele uitgangspunten bij de implementatie.⁴ Een van die uitgangspunten is dat het voor gebouweigenaren duidelijk moet zijn wat van hen wordt verwacht en dat de eisen haalbaar en betaalbaar zijn. De toelichting maakt niet zondermeer duidelijk dat aan deze uitgangspunten is voldaan.

Het voorstel besteedt ten eerste geen aandacht aan de vraag of er sprake is van een eventuele overlap van verschillende eisen in het voorliggende voorstel met andere (Europese en nationale) regelgeving. Zo is voor utiliteitsbouw o.a. de samenloop met de (bestaande) energiebesparingsplicht en energielabel C verplichting relevant. De toelichting onderbouwt niet of en hoe deze eisen op elkaar worden afgestemd. Voor zowel woningen als utiliteitsbouw is de samenloop met de gebiedsgerichte aanpak (het opstellen van de (wijk)uitvoeringsplannen door gemeenten) van belang. De toelichting maakt niet duidelijk in hoeverre deze verschillende wetten en (beleids)trajecten op elkaar zijn afgestemd. Onzorgvuldige afstemming en het niet goed aansluiten van eisen op elkaar brengt naast risico's voor de werkbaarheid en de complexiteit ook het risico van onnodige lasten met zich mee. Dit geldt ook voor de samenhang met andere Europese richtlijnen. Zoals de Kamerbrief van 14 juli benoemt, landen Europese klimaatafspraken over de gebouwde omgeving naast de EPBD ook in andere EU-regelgeving. Zo heeft de richtlijn Hernieuwbare Energie (Renewable Energy Directive, RED) tot doel het omschakelen naar niet-fossiele energiebronnen in de algehele energievoorziening. Een emissievrije gebouwenvoorraad in 2050 is daarmee mede afhankelijk van de succesvolle uitvoering van de RED. Daarnaast zijn in de richtlijn Energie Efficiëntie (Energy Efficiency Directive, EED) doelen vastgelegd over energiebesparing in brede zin, inclusief het terugdringen van het energiegebruik in de gebouwde omgeving.

3.1 Het college adviseert de samenhang met andere nationale en Europese wetten en (beleids-)trajecten nader toe te lichten en te onderbouwen in hoeverre verschillende eisen op elkaar zijn afgestemd.

Bij toetsvraag 2 is geconstateerd dat de economische haalbaarheid van een aantal eisen niet concreet is gemaakt. Dit is ook voor de werkbaarheid voor gebouweigenaren van belang: duidelijk moet zijn wat er van hen verwacht wordt en in welke situaties zij aan bepaalde eisen niet hoeven te voldoen. De toelichting vermeldt verder dat voor nieuwe eisen in de bestaande bouw is geregeld dat er een periode bestaat tussen de inwerkingtreding van het besluit en het moment waarop een gebouw daadwerkelijk aan de eisen moet voldoen. Daarmee wordt volgens het voorstel handelingsperspectief geboden aan eigenaren om zich voor te bereiden en zijn de eisen voorzienbaar. Of eisen daadwerkelijk helder en uitvoerbaar zijn voor gebouweigenaren en of er

⁴ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z14657&did=2025D33641

voldoende voorbereidingstijd is, is niet voldoende getoetst bij de doelgroep. Het college constateert dat er weliswaar verschillende overleggen zijn geweest met het Overleg Platform Bouw (OPB) over de verschillende onderdelen van implementatie, maar dat er (nog) geen MKB-toets is uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor een doenvermogenstoets. Gezien de eisen ook woningeigenaren raakt, is ook van belang dat eisen bij deze doelgroep aansluiten. Daarbij dient ook de hiervoor geconstateerde samenhang, complexiteit en begrijpelijkheid daarvan te worden getoetst.

3.2 Het college adviseert de werkbaarheid en haalbaarheid van de verschillende onderdelen expliciet te onderbouwen en te toetsen met een MKB-toets en doenvermogenstoets.

Tot slot wordt opgemerkt dat er gekozen is om de EPBD IV in verschillende tranches te implementeren. Er volgen nog twee tranches, waarbij onder andere verplichtingen worden geïmplementeerd voor de slechtst presterende utiliteitsgebouwen. Ook hierbij dient gewaakt te worden voor mogelijk overlappende eisen en een werkbare uitvoering. Onverminderd geldt ook bij de te volgen tranches dat het college kritisch zal kijken of een lastenluwe uitwerking is gekozen dan wel gemotiveerd hiervan afgeweken wordt. Door deze verschillende, in de tijd opeenvolgende tranches en de nauwe samenhang met ander duurzaamheidsbeleid (zowel op Rijksniveau als lokaal niveau) is heldere communicatie voor de verschillende doelgroepen van groot belang.

3.3 Het college adviseert toe te lichten hoe heldere communicatie zal worden vormgegeven en bij deze communicatie aandacht te hebben voor de geconstateerde samenhang en complexiteit.

4. Gevolgen regeldruk

Het voorstel bevat een analyse van de regeldrukeffecten. De bedragen zijn gebaseerd op onderzoeksrapport "Regeldrukonderzoek EPBD IV" van Sira Consulting B.V. De toelichting van het voorstel benoemt dat voor de eisen betreffende duurzame mobiliteit de eenmalige kosten € 400.155.000,- bedragen en de totale structurele kosten € 48.628.535,-. Deze eenmalige en structurele kosten komen voor rekening van gebouweigenaren. Deze bedragen corresponderen niet met de conclusies in het Sira-rapport. Daarin worden onder andere structurele kosten van € 50.628.535,- genoemd. Onduidelijk is waar deze verschillen vandaan komen.

In het Sira-rapport worden eenmalige en structurele kosten voor systeemeisen voor energieprestaties van technische bouwsystemen ingeschat, met als onderdelen het plaatsen van zelfregulerende apparatuur, gebouwautomatiseringssystemen in utiliteitsgebouwen en technische bouwsystemen in woningen. De toelichting benoemt dat de eisen voor utiliteitsgebouwen leiden tot eenmalige kosten van € 125.718.750,- en structurele kosten van € 1.803.036,-. Systeemeisen voor woningen en woongebouwen leiden volgens de toelichting bij scenario 1 tot eenmalige kosten van € 1.641.000,- en structurele kosten van € 1.792.953,-. Bij scenario 2 bedraagt de schatting eenmalige kosten van € 32.820.000,- en structurele kosten van € 1.005.273,-. Ook deze bedragen lijken niet geheel overeengekomen met bedragen uit de aangehaalde rapportage, zonder dat verschillen zijn gemotiveerd.

Voor zonne-energie benoemt de toelichting dat de totale regeldrukkosten € 198.529,- bedragen. Het vervallen van de verplichting tot het periodiek laten keuren van verwarmingssystemen, ventilatiesystemen en airconditioningsystemen, en de verplichting tot rapportage over deze keuring leidt tot slot tot een structurele vermindering van de regeldrukkosten van jaarlijks minimaal € 13.920.625,- en maximaal € 17.561.125,-.

4.1 Het college adviseert de regeldrukanalyse in lijn te brengen met het onderliggende onderzoeksrapport danwel de verschillen in bedragen te motiveren.

Dictum

Gelet op de toetsing is het eindoordeel van ATR bij de voorgenomen implementatie van de EPBD IV (eerste tranche):

Niet indienen, tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Het college benadrukt dat dit dictum geen uitspraak is over de wenselijkheid van maatregelen om de gebouwde omgeving te verduurzamen. Het dictum en de adviespunten brengen tot uitdrukking dat de onderbouwing op een aantal onderdelen onvoldoende is voor een goed afgewogen besluitvorming. Deze onderdelen zien op mogelijk minder belastende alternatieven en de werkbaarheid. De samenhang met andere verduurzamingseisen en -beleid is in het voorstel onderbelicht en behoeft verdere toelichting. Heldere communicatie alsook het toetsen van de begrijpelijkheid en werkbaarheid bij verschillende doelgroepen is daarbij van groot belang. Het college vraagt nadrukkelijk aandacht voor de gevolgen van het voorstel (en te volgen tranches) voor de woningbouwopgave. Het voorstel gaat hier nu niet op in.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Het gaat er vanuit dat in de toelichting bij het voorstel wordt toegelicht op welke wijze u met de adviespunten rekening hebt gehouden. Het verzoekt u een eventueel gewijzigd voorstel aan het college voor te leggen, zodat wij kunnen beoordelen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris